

Living the Lotus

Buddhism in Everyday Life

Số báo năm mới

 **Đạn cho dù không được**

Đi tới điều gì đó vĩ đại

Nichiko Niwano
Chủ tịch Hội Risho Kosei-kai

Tôi muốn nhìn nhận bây giờ,
chỗ này là đạo trường của mình và tinh tấn một cách tràn đầy năng lượng và đầy sức sống



Xin chúc mừng năm mới.

Với việc vi-rút corona dạng mới đã được chuyển sang “Loại 5” trong Luật Bệnh truyền nhiễm, cảm giác có nguy hiểm xảy tới của mọi người có vẻ như đã giảm hẳn đi. Số người đeo khẩu trang cũng đã ít đi. Mặt khác, tôi nghe nói rằng cũng có những người có ít nhiều lo lắng trước dòng chảy thời đại như thế. Đặc biệt, từ nay về sau chúng ta cũng hãy đừng quên lưu tâm đến người cao tuổi, người có bệnh, người không thể tiêm vắc xin.

Người nhiễm vi-rút corona được xác nhận đầu tiên tại Nhật Bản là vào tháng 1 năm 2020. Trong “Phương châm năm Reiwa thứ hai (năm 2020)” đã được phát biểu vào tháng 11 một năm trước đó, tôi đã xin thưa rằng “Hướng tới kỷ niệm 100 năm thành lập giáo đoàn, tôi nghĩ mỗi người chúng ta đều muốn báo đáp ơn huệ của mình với tinh thần ‘tức thị đạo trường’ (chỗ này tức là nơi tu hành)”.

Trong quá trình tiếp tục cuộc sống tự hạn chế ra khỏi nhà do thảm họa vi-rút corona, chúng ta mỗi người đều tự nhiên mà nhận biết được tinh thần “tức thị đạo trường” này quan trọng tới nhường nào.

Không cần phải nói, “tức thị đạo trường” diễn tả đoạn “Quan niệm về đạo trường” có ở ngay chỗ đầu tiên của thanh kinh quyển (do sư Kakutaro Kubo biên soạn). Đây là điều nói lên rằng không chỉ Đại Thánh Đường hay giáo

hội là đạo trường mà tất cả những nơi chúng ta ở, những nơi chúng ta sống, những nơi chúng ta có mặt như gia đình, nơi làm việc, trường học hay cộng đồng địa phương đều là đạo trường để mài giũa tâm hồn của bản thân.

Không chỉ trong thảm họa vi-rút corona, ở bất kỳ thời điểm nào, lúc này, ở đây là đạo trường và là nơi cầu đạo. Việc bước đi với sự lưu tâm tới điều này là sự tinh tấn con đường phật giáo của chúng ta.

Ngoài ra, có rất nhiều người bị ảnh hưởng về mặt thể chất, về mặt kinh tế, về mặt tinh thần bởi thảm họa vi-rút corona. Người ta nói rằng cũng có không ít những người thật khó để có thể gượng dậy được và mang trong lòng nỗi bất an về tương lai.

Có câu nói rằng “Một ngày là bức tranh thu nhỏ của cả cuộc đời”. Điều đó nói lên rằng cả cuộc đời của người đó sẽ như thế nào thì chỉ cần nhìn cuộc sống trong một ngày là ngày hôm nay thì sẽ biết được. Chúng ta sống đời chỉ trong lúc này, khoảnh khắc này, chứ không phải là trong quá khứ cũng không phải là trong tương lai. Chúng ta hãy giúp đỡ lẫn nhau, luôn tinh tấn một cách khỏe khoắn và tràn đầy sức sống với các tăng già.

Giờ thì tôi xin trình bày “Phương châm năm 2024” như sau đây.

“Con người không chỉ dừng lại ở hiện thực mà còn tìm kiếm điều gì đó vĩ đại, điều gì đó quý giá, điều gì đó cao cả vô cùng, và ở đó sẽ nảy sinh tâm hồn gọi là lòng tôn kính. Khi tâm hồn tôn kính này phát triển đầy đủ, chắc chắn mọi người sẽ nhìn lại hiện thực tương đối thấp kém của bản thân nên tâm hồn xấu hổ về điều đó sẽ trở dậy. Điều quan trọng nhất để con người tiến bộ và hoàn thiện là làm phát triển đầy đủ tâm hồn để tôn kính và biết xấu hổ.”

Đứng trên tâm hồn quan trọng của con người đã được chỉ ra trong câu nói thấu tình đạt lý của bậc tiền nhân trên đây, tôi mong ước rằng trong năm nay chúng ta cũng thực hiện công việc một cách sáng tạo và nghiêm túc xem thông qua đời sống tín ngưỡng, chúng ta mỗi người cùng nhau sẽ làm thế nào để chinh đốn tốt gia đình, làm thế nào để nuôi dạy và hình thành nhân cách cho thanh thiếu niên và trẻ em – những người sẽ gánh vác tương lai, với tư cách là bậc ông bà cha mẹ, với tư cách là người cha người mẹ, với tư cách là vợ chồng, và hơn nữa, kế thừa truyền thống của Nhật Bản để tạo dựng nên một đất nước huy hoàng.

Làm cho tâm hồn tôn kính phát triển đầy đủ và biết xấu hổ là việc quan trọng nhất để con người tiến bộ và hoàn thiện bản thân

“Bậc tiền nhân” có trong phương châm này là thầy Masahiro Yasuoka, người được công nhận là chuyên gia về triết học chính trị hay tư tưởng phương đông.

Con người đã làm cho tâm hồn phát triển đầy đủ trong một thời gian dài lên tới hàng triệu năm và cuối cùng có được năng lực trí tuệ hay năng lực hiểu biết và bắt đầu diễn đạt nó bằng lời nói hay chữ viết. Giữa con người như thế và các loài động vật khác có rất nhiều sự khác biệt khác nhau nhưng khác biệt quyết định nhất được cho là con người có sẵn trong người “lòng tôn kính” và “lòng xấu hổ”.

Lòng tôn kính là tâm hồn tìm kiếm điều gì đó vĩ đại, điều gì đó quý giá, điều gì đó cao cả vô cùng chứ không chỉ dừng lại ở hiện thực, và tìm cách tiến gần tới điều đó.

Ví dụ, nếu là tín hữu của hội chúng ta thì sẽ tôn kính, ngưỡng mộ, cúi thấp đầu xuống, chắp hai tay vào nhau lễ bái Đức Phật. Và rồi, từng người sẽ nguyện sẽ trở thành con người có thể nắm bắt bản chất của những lời dạy của Đức Phật, tự nhận thức và thực hành chúng, và không ngừng tu hành. Không phải là mong ước rằng những điều ước hay kỳ vọng của mình sẽ trở thành hiện thực mà mong ước sẽ tiến gần tới cảnh giới cao hơn và tinh tấn.

Gần gũi hơn thì có lẽ là cũng có những người ngưỡng mộ những tín hữu là bậc tiền bối lúc nào cũng tươi sáng, tử tế và ấm áp, và nỗ lực với mong muốn “Mình cũng muốn trở thành người giống người ấy”.

Những người để lấy làm mục tiêu hay hình mẫu thì có rất nhiều người khác nhau, ví dụ như những vĩ nhân hay nhà thông thái trong lịch sử, người thầy dạy kỹ năng, vận động viên thể thao, nhà văn hóa.

Mong muốn tiến bộ và hoàn thiện bản thân gọi là không hài lòng với bản thân chưa hoàn thiện hiện tại mà muốn tiến gần tới cảnh giới cao hơn được chút nào hay chút ấy có thể nói là bản năng mà ai cũng có sẵn. Bản năng đó là suối nguồn đã làm trưởng thành tâm hồn của con người tới lúc này.

Khi tâm hồn tôn kính như thế phát triển đầy đủ thì người ta sẽ tự nhiên mà nhìn lại bản thân chưa tới nơi tới chốn và tâm hồn biết xấu hổ sẽ nảy sinh.

Nếu tra từ “xấu hổ” trong từ điển thì nó được viết là “tự nhận thức được những sai sót, khuyết điểm, lỗi lầm, chỗ chưa được trong hành động của bản thân và cảm thấy xấu hổ”. Những phần mà bản thân còn thiếu thì thường thật khó để tự mình có thể nhận ra. Tuy nhiên, nhờ gặp được người mà mình kính trọng, người giỏi giang hơn mà người ta nhận biết được việc bản thân còn non sót. Và nhờ biết xấu hổ, chúng ta răn bảo, kiểm chế bản thân mình, rồi bắt đầu nỗ lực hơn hẳn trước đây.

Ngoài ra, giống như câu nói gọi là “đọc thư thượng hữu” (đọc sách để kết bạn với những nhà thông thái ngày xưa), chúng ta có thể học hỏi từ những nhà thông thái và nhìn lại bản thân mình thông qua việc đọc các tác phẩm cổ điển.

Vì thế mà điều quan trọng nhất trong quá trình con người tiến bộ và hoàn thiện bản thân là việc làm cho tâm hồn tôn kính phát triển đầy đủ, và là việc biết xấu hổ.

Lòng tôn kính và lòng xấu hổ này vốn là những thứ song hành với nhau. Và lòng tôn kính sẽ dẫn tới tôn giáo, lòng xấu hổ sẽ dẫn tới đạo đức. Vì vậy, điều quan trọng là phải suy nghĩ một cách chắc chắn dựa trên một điều rằng tôn giáo và đạo đức không bao giờ là những thứ tách biệt mà chúng vốn từ đầu là nhất thể với nhau.

Nỗ lực trong việc giáo dục con người, hình thành nhân cách tại gia đình và tạo dựng nên một đất nước huy hoàng dựa trên truyền thống của Nhật Bản

Thêm vào đó, trong phương châm năm nay thì cũng tương tự như năm ngoái, tôi đã trình bày bài toán mang tính căn bản gọi là tôi muốn thực hiện công việc một cách sáng tạo và nghiêm túc xem sẽ làm thế nào để chinh đốn tốt gia đình, làm thế nào để nuôi dạy và hình thành nhân cách cho thanh thiếu niên và trẻ em - những người sẽ gánh vác tương lai, với tư cách là bậc ông bà cha mẹ, người cha

người mẹ, vợ chồng, và hơn nữa, kế thừa truyền thống của Nhật Bản để tạo dựng nên một đất nước huy hoàng.

Trong quá trình dạy dỗ thanh thiếu niên và trẻ em nên người, điều quan trọng nhất với chúng ta là phải thực hiện việc “tề gia” (chỉnh đốn tốt gia đình) để giáo dục con người, hình thành nhân cách một cách thấu đáo trong gia đình, đơn vị nhỏ nhất của xã hội, với trung tâm là bàn thờ thần phật.

Trước đây, tôi đã giới thiệu câu nói là “Người cha muốn được là đối tượng tôn kính của con cái. Người mẹ muốn được là bầu không khí thương yêu của con cái. Bởi vì, gia đình là vườn ươm mầm của con cái”.

Người ta nói rằng con cái sẽ tự nhiên mà có tâm hồn tôn kính đối với cha và lấy mẹ làm đối tượng của tình yêu thương. Và chúng sẽ nhìn lời nói và hành động của cha mẹ để học tập và bắt chước.

Vì vậy, trường hợp của người cha thì việc trở thành một sự tồn tại xứng đáng để con cái kính trọng điều cốt yếu nhất. Tập trung vào công việc rồi không đoái hoài đến gia đình, hay lên lớp người khác một cách một chiều, hay thể hiện thái độ sống nhếch nhác trong gia đình trong ngày nghỉ thì chúng ta hãy cẩn thận tránh một cách nghiêm túc.

Ngoài ra, người mẹ thì chấp nhận con mình một cách vô điều kiện dù là người con như thế nào và dành tình yêu thương ấm áp cho chúng. Người ta nói rằng tình yêu thương của người mẹ là ngay cả khi con mình chẳng mấy chốc mà trở thành người lớn và thành công trong cuộc đời thì người mẹ vẫn lo lắng và thương cảm rằng “Con sẽ phải chịu khổ cực tới nhường nào nữa”.

Trẻ em khỏe mạnh sẽ lớn lên ở chỗ những bậc cha mẹ như vậy
Mặt khác, những năm gần đây thì xảy ra liên tiếp những sự việc như Nga xâm lược Ukraine, xung đột giữa các nhóm vũ trang Palestine và Israel v.v., và đã có rất nhiều nạn nhân. Những vấn đề chẳng hạn như nghèo đói, biến đổi khí hậu, hủy hoại môi trường, thiếu nước hay lương thực, thảm họa tự nhiên cũng nhiều không đếm xuể.

Các vấn đề cần giải quyết rất phức tạp và không thể giải quyết trong một sớm một chiều nhưng chúng ta luôn muốn quan sát kỹ chỗ mình đang đứng để tiến từng bước một về phía trước mà không bỏ cuộc.

Đây là điều mà tới nay tôi cũng đã thừa với mọi người, Nhật Bản vào thời cổ đại định ra tên nước là “Đại Hòa (Yamato)”, và lấy việc duy trì nhất quán trước sau như một tinh thần “nền hòa bình lớn lao”, “sự hài hòa lớn lao” làm lý tưởng mang tính quốc gia.

Thái tử Shotoku đã nêu ra một câu nói là “Dĩ hòa vi quý (lấy sự hòa hợp làm điều quý giá)” trong điều 1 của Hiến pháp 17 điều.

Tôi tin rằng tinh thần như thế này là quan niệm phổ quát về hòa bình được chấp nhận rộng rãi ở tất cả các quốc gia và khu vực chứ không chỉ riêng Nhật Bản.

Việc kế thừa những truyền thống của Nhật Bản, làm cho nước Nhật trở thành một quốc gia hòa bình vững chắc, đồng thời làm cho điều đó lan tỏa ra toàn thế giới là bước đi quan trọng của chúng ta.

Đồng thời, ở ngay bên cạnh mình thì chúng ta luôn muốn để tâm để có những lời nói và hành động có lòng đồng cảm, thực hành bồ tát hạnh tại những nơi mà bản thân đang có mặt lúc này ví dụ như nơi làm việc, trường học, cộng đồng địa phương hay gia đình. Chúng ta hãy tiếp tục thực hiện những điều đó một cách đều

đặng cho dù không được ai công nhận đi chăng nữa.

Có một câu nói là “Nhất đặng chiếu ngung, vạn đặng biến chiếu” (một ngọn đèn chỉ chiếu sáng được một góc, vạn ngọn đèn chiếu sáng khắp nơi). Nhất đặng chiếu ngung có nghĩa là tự mình trở thành ngọn đèn và chiếu sáng xung quanh giống như được nói là “chiếu sáng một góc”. Vạn đặng biến chiếu có nghĩa là những ngọn đèn đó tập hợp lại thành vạn ngọn đèn và chiếu sáng khắp thế gian, toàn bộ thế giới.

Tôi muốn trước tiên tự mình bắt đầu bước những bước đi như thế.

Trong quá trình sống cuộc đời của mình, có những khi chúng ta gặp phải những biến cố không ngờ tới. Tuy nhiên, con người chính vì có những nỗi khổ sở hay nỗi đau buồn mà có thể khởi phát bỏ đề tâm để vượt qua chúng. Nhìn nhận là “cơ hội để làm trưởng thành, làm tiến hóa tâm hồn”, thành tâm thành ý nỗ lực hành động với những người ở ngay trước mắt, những sự việc ở ngay trước mắt — đây không phải là gì khác hơn là tinh thần “tức thị đạo trường” và là việc cạnh tranh mảnh ruộng tâm hồn.

Tôi mong ước rằng mỗi người sẽ theo đuổi điều gì đó cao hơn, điều gì đó lớn lao hơn, lấy những chỗ chưa được của bản thân làm điểm tựa để bật lên để tiến bộ và hoàn thiện bản thân từng bước một.